

Vzdělávací obor: **Informatika**
Očekávaný výsledek učení: INF-INF-004-ZV5-010

Rozpoznává rizika ztráty, poškození či zneužití dat při práci s digitálními technologiemi.

Popis úrovně Splněno

- Popíše výhody a nevýhody wifi a pevného připojení.
- Uvede možná opatření pro bezpečné připojení k digitálním zařízením.
- Používá silná hesla, vysvětlí význam biometrických údajů pro zabezpečení.
- Rozliší různé typy dat a informací, popíše rizika jejich sdílení a uvede příklady možných důsledků.
- Vybírá bezpečné aplikace a webové stránky, rozpozná varovné signály.
- Zjišťuje, jak se mění nabídka obsahu na internetu podle toho, co dělá uživatel, a diskutuje o tom, jak to může ovlivnit jeho vlastní rozhodování.

Naše třída online – jak chránit, co je naše

Anotace

Žáci se učí, jak se bezpečně a zodpovědně chovat v digitálním prostředí. Na základě modelových situací poznávají, jak jejich chování ovlivňuje ostatní, a společně tvoří pravidla pro ochranu dat. Aktivita posiluje zodpovědnost a ohleduplnost ve společném online prostoru.

Zadání pro žáky

Každý z nás používá počítač nebo tablet a ukládá si tam různé věci: úkoly, obrázky, hry nebo fotky.

Ale co když se něco smaže, ztratí nebo někdo jiný použije tvoje soubory bez svolení?

Dnes si ukážeme, jak se v digitálním světě chovat bezpečně a zodpovědně – a že chránit data není jen tvoje věc, ale důležité pro celou třídu.

Diskutujte:

1. Co máme uložené v počítači?
Co všechno ukládáš do počítače, tabletu nebo online?
Co by se stalo, kdybys o to přišel/přišla?
Může tvoje chování ovlivnit i ostatní ve třídě?

Učitel vytvoří „digitální třídu“ – kde má každý žák svoji lavici – složku, ale všichni jsme ve společném prostoru.

2. Hra: Co se může stát?

Každá skupina nebo dvojice dostane zadání – popis určité situace.

Skupina 1: Eliška si uložila referát jen na plochu. Počítač už nejde zapnout.

Skupina 2: Matěj poslal úkol kamarádovi. Kamarád ho bez svolení Matěje přeposlal dál.

Skupina 3: Někdo ze třídy smazal fotky ze společné složky.

Skupina 4: Anička má jednoduché heslo „1234“ a říká ho každému.

Skupina 5: David stáhl hru z neznámé stránky. Počítač začal blikat.

Vaším úkolem je:

- Přečíst si zadání
- Zjistit, co je v popisu situace nebezpečné
Odpovědět:
 - Kdo je ohrožen?
 - Co je špatně?
 - Jak by to šlo vyřešit lépe?
- Společně diskutovat – co by bylo bezpečnější a zodpovědnější řešení.
- Společně vytvořit plakát nebo digitální pravidla třídy, např.:
 - Zálohuji důležité soubory;
 - Neprozrazuji svoje hesla;
 - Neposílám cizí fotky;
 - Chráním svoje i cizí data;
 - Přiznám, když něco smažu omylem.

Každý může přidat jedno vlastní pravidlo.

Jako zodpovědný člen digitální třídy se každý podepíše.

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti Odpovědné rozhodování a jednání KOB-ODP-000-ZV5-001	<i>Uplatňuje svůj díl zodpovědnosti vůči ostatním a okolí.</i>	• vytvářím prostor a bezpečné prostředí pro vytváření a vyjadřování vlastního názoru žáků, sám uplatňuji respektující přístup a vedu k němu důsledně žáky, nekritizuji žáka za názor • umožňuji žákovi převzít vědomě odpovědnost za uskutečnění přiměřeného úkolu – nezaměňuji prosté vykonání zadaného úkolu či příkazu se skutečným převzetím odpovědnosti • stavím žáky před jednoduché situace vyžadující přijetí jejich vlastního rozhodnutí (např. při hře, v rámci fungování třídy, při řešení praktického úkolu), nezaměňuji uskutečnění něčeho na příkaz za rozhodnutí, které žák svobodně a odpovědně zvolil

Metodický komentář pro učitele

Tato aktivita vede žáky k uvědomění, že digitální prostředí je společným prostorem, ve kterém jejich chování ovlivňuje nejen je samotné, ale i ostatní. Prostřednictvím modelových situací a společného vytváření pravidel se učí rozpoznávat rizikové chování, přemýšlet o jeho důsledcích a hledat bezpečnější alternativy. Aktivita podporuje zodpovědný přístup k datům, digitálním nástrojům i spolužákům, a rozvíjí cit pro ohleduplnost a spolupráci. Vytvořením společné „digitální dohody“ žáci symbolicky přijímají zodpovědnost za bezpečné online chování, čímž posilují svou roli aktivních a ohleduplných členů školní komunity.

Popis ověřování

Učitel sleduje:

- Práci s modelovými situacemi z digitálního prostředí:
Žák pracoval se zadanými scénáři a přemýšlel nad jejich dopady.
- Diskusi o chování na internetu:
Žák se zapojil se do diskuse o tom, co znamená být bezpečný a ohleduplný uživatel online prostoru.
- Spolupráci na tvorbě pravidel pro ochranu dat a bezpečného chování:
Žák se podílel na sestavování pravidel, která pomáhají chránit soukromí a bezpečí ve třídě i online.
- Navržená pravidla:
Žák navrhl praktická, smysluplná pravidla.
- Ohleduplnost:
Žák při řešení situací zohlednil pocity a potřeby ostatních.
- Zodpovědný přístup k online prostředí:
Žák zdůvodnil význam bezpečného a zodpovědného chování na internetu.
Hodnotí dopady svého každodenního jednání na ostatní lidi a svět.
Zvažuje možné dopady různých rozhodnutí.
Vyjadřuje, jak vnímá svůj díl odpovědnosti.